

Nr. 10.
An. IV
1880.

Gherla
1/13
Junia

AMICULU FAMILEI

Apare una-data in septemana — Dominec'a. Pretiulu de prenumeratiue pre unu anu e 5 fl., pe unu semestru 2 l. 50 cs., pentru Romania si Tierile latine pre unu anu 13 franci — lei noi, pe unu semestru 7 franci — lei noi.

La portretulu ei.

Si adi ochii ei vineti me mbata de placere
Si 'n ei cetescu amorulu celu sinceru si curatu,
Precum in radi'a dilei ce 'n ceati'a dilei-piere
Par' ca cetesci dorerea-i si audi unu linu oftatu;
Si adi pre-a ei guritia zimbirea ratacesce,
Si adi pare ca-mi plange si-mi ride si-mi vorbesce.

Sub genele-i frumose si adi o lacrimiora
Par' ca diarescu, asiu sterge-o, dar' ce dicit? o-am pierdutu
Ea nu-i, si eu sermanulu! la trist'a-mi animiora
Stringu unu portretu si dulce iar' unu portretu sarutu.
De cate-ori copila! cu-unu dulce sarutatu
Am stersu ochii tei vineti candu lacrimi au versatu.

Acel'a a fostu tempulu copilariei mele
Si raiulu fericirei, ce a trecut u ca-unu visu,
Precum se stinge rou'a ce luce 'n floricele,
Precum se-a stinsu iubita! placutulu teu surisu.
Si ce-mi remase 'n urma, decatu se plangu meret
O dulce suvenire, unu visu din traiulu meu.

Ca-ci te-am pierdutu copila, cum vedu pentru vecia
Si totusiu suntemu ambii, eu cu portretulu teu;
Er' tu colo in ceriuri in sant'a vecinicia
Esci insocita draga! eternu de gandulu meu.
Si lacrimile brasde pre facia-mi se strecoru
Ca-ci vai! si adi copila, cu patima te-adoru.

V. B. Munteescu.

Reservistulu.

— Noveleta originala. —
(Continuare.)

Trecusera nisce zile si bun'a intielegere aretata la inceputu se intari mai multu intre gazde si incortelatu.

Reservistulu Petru nu ave siargia, era soldatu de rindu, er' socotitu ca omu era unu omu mojicu — cum adeca s'a obicinuitu romanulu procopsitu a dice. — Se nu credeti inse ca prin mojici'a lui da candu-va pe indereptu seu ca chiar' se potieni in obrasnicii; elu avea judecata fireasca pentru ce-i bunu seu reu. — Asia de pilda scia se se arete si omu de indemana. Candu era dupa exercitiu, seu 'si gata curatirea armeloru si d-n'a seu cocon'a ave lipsa de apa, elu seria aducandu cu bucuria. Si deca era inaintea de amiediadi candu se fierbea prandiulu, si Liz'a rumenta si cu maneci sufulcate dicea: „Petre ffi bunu ada nisce lemne, elu sarita ca unu cerbu, facandu-i pe voie. — Deca se mai si intempla ca caldur'a se palasca florile din curte, si Liz'a se pornea spre a le recorit, elu pentru o lume nar' fi ingaduitu ca ea se scotia vedr'a din fuintana, ca-ci cu tota dragostea prin care se supunea la ori-ce lucru a casei, ast'a totu era dupa mintea lui Petru pre greu, pentru nisce manutie asié subtirele cum erau a coconei. — Cu elu se potrivea ori-ce feliu de lucru, caci dest nu era dupa chipu voinicosu, ave inse nisce brajie ca de feru.

Prin aste neinsemnate lucruletie cascigase in asié modu pre gazdele sale, incatu venindu domnulu locoteninte la „visitu“ si spunendu ca are se le faca schimbu

e'unu omu mai de vaza, adeca c'unu gregariu, ei se pusera aspru in pricina.

Ce le trebuia loru flusturati cu pomada in peru, dora chiar' vre-unu voluntariu, de care ei se fie sfitti in binele si cas'a loru? Apoi ce mai scii, poteau fi acei'a cu omeni'a si smereni'a lui Petru, ce se supusese in tote rënduelile cá si candu s'ar' fi pomenitu in ele?!

Nu-i vorba, schimbulu nu se pota face; Petru remase in cortelulu seu aerinu, langa busuioacu si tranda-dafiru.

Si elu remase cá mai 'nainte, inse in anima i-se puse temeli'a unei recunoscintie, cum dora nu mai avuse nici candu.

Déca pâna acumu fusesé smeritu si-si cascigase indestulare, apoi cu inceputulu manevreloru de nópte primisé lauda deplina.

Pâna-ce altii sculáu si gazdele si copiii prin toila ce redicau, elu se gatea amblându in degete, apoi 'si deschidea singuru, inchidea in urma si aruncá chei'a preste pórtá, cu cea mare grigia cá nu cumv'a se tre-diésca pe care-va din somnu. Si pâna-ce altii nu ma; sciau ce iscodi pentru a grabi duminec'a si in serbatorj pre gazdaritie cu prândiulu, cáci abié se poteau gatá pe „joculu“ ce incepea la catra dóne ceasuri — Petru tacea cá mutulu morii, — elu nu mai avea dragostea ástoru nebunfi. Mai cu dragu vedea cá dóm'n'a si cocón'a se ésa la preambulare, cáci atunci i-i dedeau chei'a casei in scire. Si nu erá óre ast'a o falnica dovéda ca gazdele puneau cea mai deseversita incredere in elu?

Omeni'a lui erá pretiuita, éra mojié'a lui tipica avea darulu a tiené gazdele in o continua voia buna. Si acést'a nu o facea dora prin verb'a glumétia, ci toc-mai prin tacerea lui smerita.

Elu nu mai erá pré teneru, dar' mai mereu cá unu mosíneagu. Pâna-i lumea tiené capulu plecatu, si nu scia nici unu pasiu de dómne-ajuta croi. Preste totu avea infaçisiarea unui tutuleu, ce nu fara puçina greutate poté dice trei. La fire cam tému, la limba cam impiedecatu, friptu de arsitia si uritu de felu, asié erá reservistulu Petru — pre care sefe Ddieu dora numai a gluma l'a vârítu in uniform'a militara.

Ce e dreptu, puse'a-i luciá de fala, bumbii eráu cá din auru curatu, „Waffenrockul“ cum mai pe falalatu, se-i fiti vediutu inse opincile, ele erau o viua batjocura la celelalte.

Reserv'a cá si intregulu acestui regimentu erá mai tota din Romani, opincile erau deci dese cáci se facuse óre care crutiare impartindu-se numai uniforme, in calçiaminte ba! Inse opinci curelate si in asié chipu portate cá la Petru — tíer'a se fi alergatu, me prindu — nu s'ar' fi gasitu. Asié erau ele de sucite, asié impodobite de cornuri, incátu semenáu de minune cu nisece urechi nesdravene, ce pasiu in pasiu se târaiaú dupa elu.

Si apoi cum 'si facea ástu omu detorri'a inca erá o întrebare, cáci erá fricosu cá unu epure. Asié de

esemplu cându se affá in sfatulu mai mare si audia vre-o sabia zuraindu schimbá feçie; ér' candu se intemplá de venia vre-unulu din oficierii prietini ai lui Bujoreanu, Petru lasá totu, fugindu in celu mai intunecat cotu alu podului.

De ce-ti e frica nu scapi — e verb'a romanului — si e prea nimerita! Necasulu blastematu i-i venia adese ori in fiintia unui voluntariu sergentu, care alt'cum erá omu cu multa vaza, cu multe gânduri si dora si cu multe pecate. . . .

Spusu pe intielesu, elu erá petitoriu in cas'a lui Bujoreanu. Venia adese — siedé multu — avé acumu óre care nadejde a isbuti pre langa cocón'a Liza, cáci tocmai esise si Mollu sor'a lui din pensionatu, care erá prietena din copilaria cu fét'a animei lui. Apoi sciti d-vóstra, cá: cându se punu mai multe cióre doboru pre celu mai sprintenu caprioru.

Jancu si sor'a lui erau fi unoru parinti nu de neamu inaltu, dar' erau cu stare, si avéu chivernisé'l'a stramosiésca, din care pe usioru cascigara fetiorului diploma de advocatu, éra fetei renumele de invetiata. Nu mai întrebá lumea: óre acestu fetioru pricepe-se in mestesiugulu advocatiei, si fét'a are pe sub risele ei sburdate si vr'unu picu de minte, cum adeca trebuiesce unei fete mari?

Vai! lumea-i rea la limba, dar' unde scie cá este bogatie, pune paza gurei; cum se dice: se orbesce cu voia, pune palm'a pe gura si — face.

Un'a inse totu nu venia nici la asta lume in socota. Nu pricepea cu capulu cum de acestu Jancu — altu-cum infumuratu, se invertea asié cu de-adinsulu pe langa Liz'a? Ea erá intielépta, nu avé inse frumseti; apoi avea si bani, dar' ce erau nesce sutisióre cu starea parintiloru sei?

Erá multa vorba de Liz'a — si se vedea cá cu intréga staruial'a erá o pricina la midilocu. Si pricin'a erá dieu din partea fetei.

Bujoreanu 'si iubiá fét'a preste fire, nu s'ar' fi despartitu de ea cu viétia, inse la o incuscire cu nisece ómeni cum erau parintii Jancului, si elu si soçia s'a ingándurati se întrebau: se-o dâmu séu se nu-o dâmu?

— Se lasamu cum va vré fét'a — dise mam'a cá intr'unu ceasu norocosu — si fi lipiscitu cá ea va alege si dupa minte si dupa anima.

— „Ei! tu ai face un'a? Nu cum-va se-o lasamu pe ea a ne spune ce-i bine si ce-i reu?“

— E intielépta suflet'a mea

„Dici bine, muiere, dar' fét'a-i fét'a, necópta pentru asié lucruri. Se socotimu noi cesti patiti cari scimu cá maritatulu nu-i unu jocu de clipa, ci o sânta legatura de viétia. . . .

— Se socotimu cá Jancu e flusturatu . . .

„Liz'a e domóla si harnica. Apoi fetiorulu are stare cá nime altulu, ea o se fia in indestulare, scutita de multe grigi ce trecura si preste noi, in dilele mai frumóse ale tineretiei nóstre.“

— Bine, barbate, spune-mi inse pe sufletu — nu au fostu acele dile cu tóte bogate de fericiri?

„Ba fostu. Asi rescumperá cu sangele meu acele vremuri, cându umeru la umeru munciamu, noi, ce nu ni-am luatú din frigur'a dragostei, ci pentru-ca erám de-o fire, si ne potriveamu asié bine.

— Atunci asculta. Haid' se aducemu fét'a, se spuna ca vré ori nu pre Janeu — díse mam'a.

(Va urmá.)

Emili'a Lungu.

PETULANTULU.

Comedia in 5 acte
de

Augustu Kotzebue.

(Continuare.)

SCEN'A IX.

D.-nulu Langsalm. D.-n'a Langsalm.

Langsalm: Scump'a mea, d.-t'a scii bine ca nimica pe lume nu-mi este mai uritu de cátu a umblá de graba me miru dar' pentru ce strigi asia in ruptú capului.

D.-n'a Langsalm:

Fii liniscitu trebue se ascultamu la apertur'a cheiei cum va declará nepotulu amoru copilei nóstre.

Langsalm:

Bine iubít'a mea, cá-ci a ascultá la usia e un'a din cele mai placute ocupatiuni.

D.-n'a Langsalm:

Intr'ace'a ne vomu aduce aminte de tempurile acele candu erám si noi incredintiati.

Langsalm:

Fórte bine inse poté-voiu siedé?

D.-n'a Langsalm:

Firesce, ne vomu asiediá lângá olalta.

Langsalm:

Va fi unu lucru fórte placutu ('si punu doue scaune lângá olalta) vino scump'a mea.

D.-n'a Langsalm:

Mi se pare ca audu o oftare.

Langsalm:

Asia e.

D.-n'a Langsalm:

Adati aminte cum oftái si d.-t'a.

Langsalm:

Da, eu adese oftédiu si acum'a.

D.-n'a Langsalm:

(Ascultandu) Incetu, acum'a mi se pare ca oftédia cu tonu mai inaltu.

Fridericu:

(Din launtru) Iubita verisióra! eu viu cu invoieera matusiei.

D.-n'a Langsalm:

Bunulu nepotu. Cu ce respectu se pórtá fačia de mene.

Langsalm:

Tóta cas'a are respectu de d.-t'a.

Fridericu:

(Din leuntru) De multu te iubescu in secretu.

D.-n'a Langsalm:

Chiar' cá si candu te-asiu audi pe d.-t'a iubite.

Langsalm:

Da, da pe tempulu acel'a erám cá m lingusitoriu.

Fridericu:

(Din launtru) Eu sciu ca nu averea, ci singuru anim'a mea e ce te atrage.

D.-n'a Langsalm:

Sum fórte curiósá a audí ce va respunde Doris.

Langsalm:

Dens'a de siguru va respunde cá tóte femeile...

D.-na Langsalm:

Taci cá mi se pare cá audu tonulu ei, inse intru atât'a vorbesce de incetu, incátu na o pociu pricepe.

Fridericu:

(Din launtru) Prin acestu respunsu me faci fericitu.

Langsalm:

Asia dara cá dens'a s'au invoitu.

Fridericu:

(Din launtru) Iubit'a mea! mirés'a mea!

D.-n'a Langsalm:

Ce placere si bucuria semtiescu audiendu ast'feliu de espresiuni; sum incantata, 'mi aducu amente de tempulu acel'a candu si D.-t'a ast'feliu 'mi diceai.

Langsalm:

(Cascându) Óre dísu-am?

Fridericu:

(Din launtru) Concedemi cá se depunu antáiulu meu sarutu pe man'a si fačia d.-t'ale.

D.-n'a Langsalm:

Ah scump'lu meu imbraçisiedia-me.

Langsalm:

Cum asia?

D.-n'a Langsalm:

Pentru de a serbá memori'a antáiului nostru amoru.

Langsalm:

Fórte bene scump'a mea (se imbraçisiedia) Eu inse nu am fostu antáiulu d.-t'ale.

Fridericu:

(Din launtru) Primesce scump'a mea mirésá velulu acest'a care va acoperi gratiile d.-t'ale.

D.-n'a Langsalm :

Câtu de galantu!

Langsalm :

Ace'a e in natur'a lui.

D.-n'a Langsalm :

Asia cuvinte frumóse d.-t'a nu mi-ai dísu.

Langsalm :

Eu mai multu cugetu decâtu vorbescu.

Fridericu :

(Din launtru) Te rogu nu te mai opune de a-lu primf.

D.-n'a Langsalm :

Copil'a inca se peface.

Fridericu :

(Din launtru) Nu, nu e pré pretiosu pentru d.-t'a.

D.-n'a Langsalm :

Trebue se le viu intru ajutoriu (deschide usi'a.)
Destulu iubítii mei! Voi sunteti creati unulu pentru
altulu, — Veniti afara la petiórele tatalui, si in braçele
mamei vóstre. (Va urmá.)

SECRETELE A LORU TREI NOPTI

SÉU TREI MORTI VÍI.

(Romanu anglesu d. H. Frankstein.)

(Continuare.)

Capitlulu XXIII.

Fic'a lordului Darkwood (Tollis.)

Georgin'a Tollis erá o fêta cãm de 15 ani de o
statura mica si sanetósa. Erá cãm dârza si superficiala,
infumurata si neplacuta; cu tóte ácestea ea erá erede
tatalui seu Tollis, acum lordu Darkwood.

La intrarea ei lordulu facú câti-va pasi inapoi,
mirându-se, dar' ea se repedi asupra-i si-lu imbraçisî.
„De unde víi?“ o întrebá tatalu. „Cum m'ai aflatu si
aci?! pentru ce ai venitú fará permisiunea mea?“

„Am cetitu in nisce jurnale cumcá d.-t'a esti aci
si tocmai cá lordu Darkwood. Apoi cá de unde vinu,
ace'a o scfi destulu de bine!“

„Dar' pentru ce ai venitú, cum ai cutezatu a face
ast'a!?“

„Am venitú cá se remanu aci, apoi scfi bine cá
eu nu sum invetiata la ascultare; déca asceptám pâna
me-ai fi chiamatu tu, atunci n'asiu fi venitú câtu ar' fi
fostu lumea?!“

„Dar' vestmintele tale suntu cá a unei cersitória,
nu ti-a fostu rusine a intrá aci astfelu?!“

„A cui este vin'a, — au nu e a t'a?“

Lordulu tacú, sciendu bine cîne e caus'a. Elu se
casatorisê, precum scimu, cu fic'a unui soçiu de arme;
averea capetata o pradâ in scurtu si asié ficei s'ale nu
a potutu se-i deie educatiunea cuvenita.

„Máne vei plecá érasî“, disé tatalu seu, „câci eu
nu te potú tiené aci.“

„Nu! Eu sum acum fic'a unui lordu, si voiu re-
mané aci! Decumva inse ai voi se me alungi cu forti'a,
atunci eu voiu alarmá pe toti si te voiu face de risu.“

Lordulu scíá cá fêta lui 'si va tiené cuventulu.
Si moderându-si încátu-va tonulu, disé: „asié dar' vei
remané aci; tu scfi cá poti a-mi fi ereda, déca nu me
voiu casatorf. Trebue ínse se primesci o alta educatiune.
'Ti voiu conduce instructori si totu ce-ti va lipstí tí se
va dá.“

„Hm! preste acést'a me voiu cugetá eu ins'a-mi;
eu mi-am fostu si pâna acum invetiátória, si nu am
lipsa de pastorirea nimenui. Ce-mi pasa mie de cultura
déca tu esti lordu! Totusi déca tocmai voiesci: poti cá
se-mi conduci o guvernanta, care se-mi fia nu cá sta-
pâna, ci mai multu cá amica.“

Cu acést'a se fini disput'a, câci lordulu trebui se
cedeze capriçiosei sale fice. „Trebue se remâni in chili'a,
care ti se va aretá, pâna ce vei avé vestminte nóue!
si pâna ce vei invetiá a vorbí omenesce cá se nu-mi
faci rusine.“

Lordulu trasé clopotielulu. Unu servu se aretá
carui'a i disé: „mergi chiama pe económ'a castelului
acestui'a cá se vina pâna aci!“ — Servulu se dusé si pre-
ste câte-va minute veni económ'a, — carei'a lordulu 'i
disé: „Scfi cá eu sum veduvu si cumcá am o ficea“ —
si-i aretá pre Georgin'a. — Económ'a vediéndu-o i-se
complimentá dicându: „me bucuru fôrte cá sum fericita
a te poté vedé aci.“

„Da!“ respunsé Georgin'a „eu inca me bucuru cá
me aflu aci. Venu din Malt'a si sum fôrte ostenita!“

„Árêta-i o chilia, unde se se asiedie cu sculele
ei,“ — disé lordulu catra económa.

„Vei binevoí a me insoçt pâna in chilia-ti!“ disé
económ'a.

„Voiu vení, dar' trebue se mânânceu ceva câci sum
flamênda cá unu lupu.“ Cu ácestea se departara ambele,
ea fú condusa in chilia, si dupa puçinu tempu i-se servi
si mâncarea.

Lordulu in timpulu acest'a compusé unu inseratu,
care 'lu publicá in tóte foiele. In acest'a aretá dinsulu
lips'a unei guvernante prelânga nescari conditiuni.

Capitlulu XXIV.

O aventura neplacuta.

Ce va se se intemple cu Gwendoline? Ast'a fú
întrebarea ce si-o puneau bunii amici a ei: preotulu
Myner cu soçia s'a. Ea remasé pre lînga propusulu de
a-si cascigá ins'asi panea; cultur'a salóneloru o posiedea,
vorbiá mai multe limbi, erá musicanta buna, cu unu
cuventu erá in stare a instruí pre ori-cine.

Ea 'si esprimá dorintia de a fi guvernanta séu
insoçitória unei dame mai betrane.

In diu'a urmatória mersé Gwendoline cu amic'a
s'a in scóla, i-i ajutá in instruirea in lucrurile de mâna.
etc. dar' vediú cumcá nu va merge bine, deórece nu-
merulu scolariloru si scolaritíeloru erá micu, prin ur-

mare si venitul preotului si alu soției sale erá neînsemnatu. „Cum voru poté ei se me tiena si pre mine?“ cugetá Gwendoline. Acum începú a cetí cu atentiune foile, cugetându cá dóra 'si va aflá vre-unu locu de guvernata. Ea inca anunciase mai înainte prin diuarie cá voiesce a se aplicá de guvernanta, dar' nu obtienú rezultatu. Amicii ei o incuragiau cá se nu despereze.

Dupa o septemana primi epistola dela Quillet, in care 'i serie cumcá Orkney tenerulu o-a cercatu in Lonemoor si a intrebatu de adres'a ei. Nespunându-i-se inse adres'a dise: cá scie elu cumcá Gwendoline e in Londr'a, deci va merge acolo; ea s'a chiar' juratu cá o va aflá! — „Nu potu scapá de cugetulu cá elu te va aflá“, 'i scrise Quillet intre altele. „Schimba-ti dara numele, cáci asié credu cá vei fi mai sigura.“

Gwendoline comunicá cuprinsulu epistólei cu soția preotului.

Acést'a consentí in propusulu económei Quillet, — dreptu ace'a, cá se fia scutita pre venitoriu de persecutiunile lui Orkney, 'si stramutá numele adoptându numele de „D-siór'a Marian Myner“ si sub acestu nume o vomu vedé jocându-si rolulu in impregiurarile mai grele de aci înainte. In asta epistóla inse económ'a nu-i amintisè despre visit'a lui Chilton facuta a dou'a dí dupa plecarea ei. Acést'a inça cerú dela Quillet adres'a junei, dar' fàrà rezultatu.

Intr'o demanétia Gwendoline alias Marian Myner esí cá de comunu la preambulare. — De-odata intr'un ánghiu de strada se intalni cu Clacston Orkney. Elu o cunoscu de departe; dens'a inca 'lu observá, dar' nu poté se-lu încungiure, cáci elu se si apropiá de ea. „Ah! bine cá te mai potu vedé, eu te-am cercatu pretotindenea si éta aci te-am întâlnitu pre neasceptate,“ — dise junele.

Jun'a nu-i respunse nemi'u.

„Ah! spune-mi de ce nu vorbesci? au dóra nu ai uitatu ofensarile tatalui meu?“ au voiesci acele a mi le imputá mie?“

„Domnule!“ dise jun'a: „eu ins'a-mi 'mi câscigu pana de tóte dilele; Lonemoorulu l'am parasitu, pentru cá se facu pre voi'a tatalui d-t'ale, nu voiu nici cu d-t'a a vorbí mai multu. Déca mai posiedi vre-o scân-teia de omenia si de caracteru barbatescu, te rogu cá se te departezi!“

Inse indesiertu, cáci junele se apropiá totu mai tare de dens'a.

„Nu voiesci dara a me eliberá de presinti'a-ti neplacuta?“ 'lu intrebá ea.

„Nu! eu sum decisu a te luá in casatoria; eu te voiu urmari pâna la quartiru; la din contra déca te vei opune, te voiu calumniá publice, încátu nime nu te va mai primí in casa! Acum inse nu vei mai scapá!“

„Vomu vedé!“ respunse fét'a, si cu aceste plecá mai departe cáci vediusé unu politiaiu. Orkney o urmari ne-temându-se de cev'a reu si nesciendu intentiunea junei.

Ea se apropiá de politiaiu si dise: „binevoiesce

a me aperá, cáci éta domnulu acest'a me-a ofensatu si me amenintia a me urmari chiar' si la locuinti'a mea.“

Strainulu dintr'o singura privire se convinsè despre nevinovati'a junei, privi apoi pre Orkney si-i dise: „Domnule! nu se cuvene se molestezi o dama pe strade. Mergi d-sióra — dise politiaiuu catra dam'a juna, — te voiu scapá eu de omulu acest'a!“

Ea se departá si se facú nevediuata. Indesiertu o mai cercá Orkney! Ea enarâ bunei sale amice tóte cele intemplete.

Acést'a atinsa pâna la anima de atâtea nefericiri a junei Gwendoline, se decisè a-i cautá unu locu mai bunu si mai acomodat.

In diu'a urmatória detera in jurnale préste trei concurse de guvernanta.

Capítulu XXV.

O presentîre.

Unu nou inseratu atrase atentiunea dómnei Myner cetindu in jurnalul urmatóriele: „Se cérca D-siór'a Gwendoline Winter, carea nu demultu s'a asediatu in Londr'a. Déca dens'a voiesce a sef mai multe, cerce Nr. 27 T. J.“

„Ce se insemne ast'a?“ intrebá ea pre sojiulu seu. „Cine o cauta?“

„De siguru“ respunse preotulu, „voiesce a o aflá cinev'a, carui'a Quillet i-i va fi refusat a-i dá adres'a ei!“

„Eu“ dise jun'a, „credu cá acést'a este o apucatura alui Clacston Orkney!“

„Este probabilu“ respunsera ambii, „va fi mai consultu se nu respunda.“

„Nu voiu respunde la acestu inseratu“ dise jun'a.

Astfelu inseratulu, pre carele credeau cá lu-a fabricatu Orkney, remase fàrà rezultatu; cu tóte acestea nu Orkney ci Pietro celu astutu a fostu fauritoriuu acestui'a, cáci elu doriá se o afe si se o ié de sojia.

„Acum“ dise dóm'n'a Myner, „se vedemu inseratulu care l'am cetitu dincolo. Auditi! „Se cérca o guvernanta, o dama tenera sub 20 ani, bine crescuta, deprinsa in tóte scientiele moderne, care se fia in stare a educá o fetitia de 15 ani, a carei educatiune e neglijiata. A se adresá la Mr. Sutton advocatu. . . .“

Acestu inseratu erá alu lordului Darkwood, despre carele scimu cá — dupa-ce fic'a s'a Georgin'a nu mai voi a-lu parasí, se decisè a-i conduce o guvernanta.

„Se vede cumcá respectivulu cérca o guvernanta, care se instrueze mai multu prin esemplu decâtu prin cuvinte“ adausè dóm'n'a Myner. „Ce dici Gwendoline?“

„Eu sum fórte aplecata a intrá cá guvernanta in acelu locu“, dise jun'a, „sperezu cá voiu poté usioru cascigá simpati'a acelei fetitie.“

Jun'a se si adresá catra Mr. Sutton. Acest'a i respunse, invitându-o pâna la densulu. Aci o esaminá din musica, din cantu etc.; dens'a in tóte facú surprindere advocatului. Dupa aceste i-i dise: „Eu am plenipotintia a angagiá o dama tenera pentru fic'a lordului Darkwood

d-sior'a Georgin'a. Vei avé, c e e dreptu, a te luptă cu mari greutati, deórece dens'a e in statulu primitivu de cultura, dar' vei av e comoditati escelinte, si tóte in abundantia, pre l nga unu salariu de 100 gu ne pre anu. Toti te voru onor a c a pre o fica de lordu."

"Primescu tóte conditiunile", dise jun'a.

"Si, candu vei binevoi a plec a spre a-ti ocupă loculu?"

"Potu chiar' si m ne" respunde dens'a. Numai dec tu si prim  o recomandatiune dela Sutton, care av e se o dee lordului si cu acést'a se depart a.

Gwendoline se pregati numai dec tu de caletoria. Bun'a ei amica i-i ajut a, — dar' unu pres ntiu o neliniscia să-i dise: "me temu se nu te amenintie vre-unu periclu in castelulu Dunholm."

"Ce? nu me temu de nici unu periclu, nu-ti face intipuir  de aceste."

"Promite-mi dara că 'mi vei scr e despre tóte amenuntele vietiei t'ale!"

"'Ti promitu", dise jun'a. Si lu ndu-si n p te buna merse a se se culce, pentru-c a in deman ti'a urmatória recreata de ajunsu se p ta plec a. Somnulu inse nu o cuprins e. Ea cuget a acum si la periculele ce ar' pot e-o ajunge. Asi e este! c ci déca ar' aff a lordulu cumc a dens'a e fic'a Clarei Marckham, atunci steau'a ei ar' si apune, pentru-că densulu 'si propus e de multu a o nimici.

Alta cauza de t ma av e din partea lui Pietro, care dupa cum amu vediutu, o cerc se se o afle si se-o i e in casatoria.

Totusiu incredi ndu-se in Domnedieu, se decis e a merge.

In deman ti'a urmatória, plec a in bra iale inimiciloru, pre cari dens'a nu-i sci a cu securitate.

(Va urm a.)

P. I. Grapini.

Multi me 'ntrebu...

Multi me 'ntrebu, de ce 'n viétia,

Continuu gelescu?

De ce norii de trist tia

Fruntea mi-o 'nvalescu? . . .

Ei nu'sciu că a mea s rte

E se totu suspinu,

Si c' o rana grea de mórte,

Portu in alu meu sinu . . .

Oh! aveam eu voia buna,

Er m fericitu . . .

C ndu iubiam o d'alba juna

Si er m iubitu! . . .

C ndu pe sinu-i de virgina

Capu-mi legan m,

Si l'a lunei radia l n ,

Amoru ne jurăm! . . .

Dar' de c ndu că o Sirena

Crudu . . . m'a insielatu! . . .

N'am vre-o  ra, d i serena . . .

Ci pl ngu . . . ne'ncetatu! . . .

Fl. Setageanu.

Din Bucovin'a.

(Urmare.)

Tóte midilocene inse spre a ajunge la acestu scopu, cari au fostu numai cu potintia, s'au si cercatu pana acum fara continire din partea nóstra, din partea toturoru corpuriloru si organeloru reprezentative din tiéra, din partea obscii, — dara au i' ostu — dupa cum am vediutu — pana acum in zadaru, si din reu in reu ne-am coboritu totu mai ad ncu (strigari sgomotóse: dreptu este! asia este!)

Deci cu privire la tóte acestea, adunandu-se unu numeru insemnatu de patrioti la Cernautiu in diu'a de "bun'a vestire" spre cercetarea trebiloru nóstre besericesci, au recunoscutu cu unu singuru glasu primejdi'a cea mare si trebuinti'a cea neincungurata, c a intr'o di se se adune c tu de multi fii ai besericeii din tóte partile tierii si din tóte starile poporului, — spre a se sfatuf impreuna, ce feliu de pasi legali ne-au mai remasu de facutu in folosulu besericeii si spre scaparea dreptariloru ei.

Acei compatrioti au simtitu că ar' lu a cea mai grea respundere asupr'a s'a inaintea lui Domnedieu si a tierii, daca vediendu de aprópe acésta stare a lucruriloru, ar' fi lipsitu a ve impartasi grigi'a si dorerea cea sfasiit re a inimeloru loru si a ve provoc a la o constatare seri sa si la o conclurare potrivita in marginele legii si cu cea mai buna rendu la (strigari: Domnedieu se ne ajute!)

Unu comitetu alesu din midiloculu adunarii din diu'a de "bun'a vestire" a fostu insarcinatu cu conchiemarea d-v stre, cu pregatirile trebuinti se, cu tóte lucrurile si cu propunerile ce suntu a se face la acésta adunare.

Nu ne potemu opr a dice, inainte de a sfersi, inea c teva cuvinte despre o intimpinare, cu care ar' cere a unii si altii a abate  rasi pe coreligionarii nostri desceptati, dela urmarirea dreptatii si spre a-i adormi. Sioptescu adeca unii, ca n'ar' fi cuviintiosu, c a fii besericeii se se simta strimbatatiti prin resolutiunea imperatésca din decemvrie 1869; ci ar' trebui se taca; — prin urmare se primésca tóte de bune si se jertf sca pentru totu-de-a-un'a drepturile cele mai scumpe impreuna cu tóta averea besericeii s'ale (sgomotu mare, strigari: fer sca Domnedieu, nici odata!)

Acésta intimpinare este de totu fara de temeiu.

Constitutiunea din Decemvrie 1867 dice apriatu:

"Imperatulu este santitu, neviolabilu (strigari entusiaste: se traiésca!) si nerespundietoriu." Si  rasi: "Ministrii singuri suntu respundietori pentru legalitatea si constitutionalitatea toturoru mesuriloru guvernului, cari se atingu de trebile ce suntu pe man'a loru."

Acestea suntu chiar' cuvintele constitutiunii, care s'au asieciatu de senatulu imperialu si s'au sanctionatu de imperatulu (strigari: se traiésca!) aceste suntu cuvintele, la cari jurara toti diregatorii din tiéra si toti cetatienii, (strigari: asia este, bravo!)

Acést'a s'au si practicatu in Austri'a pretotindene fara a fi fostu vre-odata restalmacitu. Asia s'au judecatu si in sesiunea din urma in senatulu imperialu cuprinsulu amentitei resolutiunii preinalte c a nedreptu si apasatoriu in fa i'a guvernului si a ministeriului respundietoriu, care dupa datine constitutionale, au fostu propusu pre inaltului imperatu resolutiunea ace'a, pe insa-si a s'a respundere. Si ministrulu respectivu n'a avutu a dice unu singuru cuventu in intielesulu intimpinariii pomenite. C -ci nimene, din cei ce cunoscule legi e, nu se póte indoi despre dreptulu constitutionalu de a trage la respundere pe ministri pentru tóte actele ocarmurii (strigari prelungite: asia este! bravo!) Deci

numai ómeni nepreceptuți și nesciutori s'eu făciarnici și vieleni, s'eu dusimani ai besericeii n'óstre potu dorí cá se tacemu la tóte, cá cei muti și surdí, spre a pierde totu (strigari sgomotóse: asia este!)

Pe langa acést'a Bucovinenii fora de deosebire, și anumea fii besericeii n'óstre, n'au avutu nici odata și n'au nici astadi trebuintia de a fi povățiuți despre îndatoririle lor cetățianesci; cá-ci în loialitate, în credinția neclintită, în veneratiune și supunere, inca n'a întrecutu nici unu poporu alu Austriei tier'a n'óstra (strigari din tóte partile: asia este!) Acést'a au doveditu-o totu trecutul Bucovinei, de candu este ea împreunata cu Austri'a, aprópe de o sută de ani; și acést'a au recunoscutu-o și întaritu-o și imperatiu austriaci pana în diu'a de astadi.

Acestea suntu privirile cari au îndemnatu pe comitetulu convocatoriu a face în urma și propunerii potrivite, cari se se aduca la cunoscinti'a d.-v'óstre spre cercetare; vi le recomandam cu totu adinsulu, pentru cá ele suntu pornite din inima curată, și nu scoposescu alta decâtu a curmá cátu mai curéndu nevoile și primediele besericeii, și ve poftimu, cá dupa ce le veți cercetá, se le primiti cu ace'a caldura și sinceritat, cu care le aducemu inaintea d.-v'óstre (strigari îndelungate: bravo! bravo! Domnedieu se ajute se le audímu!)

Éta dar' domniloru! și propunerile ce comitetulu convocatoriu le supune la deliberarea și incuviintiarea d.-v'óstre:

1. Luandu în privire cá infintierea autonomiei besericesci dreptu-credințiose a Bucovinei s'a întârziatu pana acuma de catra tóte guvernele de mai nainte, ori și de care sistemu politicu ar' fi fostu ele; — ce'a ce este contrariu afátu canóneloru n'óstre besericesci, — precum și asia numitulu „*status quo*“ garantatu de catra ocarmuirea Austriei la luarea Bucovinei; contrariu petitiunilor, adreseloru și memorandumeloru, subscernute corónei și guvernulu imperialu, fara contine în tempu de 22 de ani în afacerea acést'a, contrariu propunerilor analóge inaintate de catra consistóriu dreptu-credințiosu alu Bucovinei din îndemnarea santei s'ale îndatoriri de-a apará beseric'a n'óstra (strigari din tóte partile: bravo!) — ce'a ce este contrariu întielesulu și literii constituiuni din 21 decemvrie 1867, care chidiesuesce autonomi'a tuturor religiuiloru ce suntu recunoscute prin legi; și totu asia de contrariu pasiloru dietei ducatului Bucovinei, care au cerutu de mai multe ori prin adrese anumea dela preainaltulu imperatu infintierea autonomiei besericesci; — ce'a ce este în sférsitu nu mai puçinu contrariu chiar' midilocirii fórtie puternice a senatulu imperialu din Vien'a, din Maiu 1868, îndreptata catra guvernulu parlamentariu de atunci, în urm'a unui votu unanimu pentru realizarea autonomiei n'óstre besericesci;

2. Luandu în privire cá acést'a mare întârziare este spre stricatiunea n'óstra, și este totu-odata o nedreptate, de toti adéncu simțita catra o confesiune, o lege, care numai în imperati'a Austriei cuprinde mai multe milióne de sufete, — și catra o tíera credințioasă, precum este a n'óstra, — ér' o asemenea pertractare a intereseloru celoru mai mari besericesci ale Bucovinei de va urmá și mai departe totu asia, nu ar' avé buna iurire asupr'a animei poporulu, care are credinția și dragoste pentru vechi'a și sant'a beserica a tierii (strigari din tóte partile: pré adevératu! asia este!) — nici asupr'a increderii în dreptatea, în buna vointi'a și întieptiunea guvernulu austriacu, — s'au în puterea constituiunii despre fagaduintiele ei în privinti'a drep-

turiloru de autonomie și de egala îndreptare pentru tóte confesiunile recunoscute, — cu unu cuventu n'ar' avé buna iurire asupr'a increderii poporulu în tóte garantiile publice din Austri'a (strigari sgomotóse: asia este! dreptu este! bravo!)

3. În sférsitu luandu în privire, cá datori'a n'óstra cea mai neaparata este se întrebuintiamu tóte poterile n'óstre și tóte midilócele legiuite spre a inlaturá primedie'a ce amenințtia beseric'a n'ósta și spre a recascigá drepturile ei cele calcate, — făcia cu nesocotirea cea fara de capetu a pusetiunii autonome a besericeii n'óstre, — și făcia cu amenințtierea fondulu gr. or. alu Bucovinei prin óresi-cari restalmaciri s'eu inchipuiri juridice din tempulu celu mai nou, din partea unoru autoritati, în privinti'a menirii s'ale, — amenințtiare indoita prin împregiurarea cea necalculabila și prea primesdiósa, cumcá — lucru neaudit și fara pilda în ori ce statu constituționalu! — cumcá fondulu religionariu gr. or. din Bucovin'a numai elu singuru este administratu *fara respondere catra nimene*; — luandu tóte acestea în privire, adunarea din Cernautiu de asta-di în ^{11/23} Juniu 1870 hotaresce:

I. A dechiará, cá a vediatu cu adéncu parere de reu cum tóte guvernele de mai nainte, în locu de a bagá în s'ema dupa cuviințtia dorințiele cele legiuite și drepturile cerute ale cresciniloru resariteni din Bucovin'a, precum și voturile și manifestatiunile celoru dintaiu factori și locuri competente din tíera și imperatiu, au crediutu a face mai bine, de-a ascultá în una din cele mai mari trebi ale tierii o birocratie, ce nu doresce inaintarea și înflorirea besericeii Bucovinei, a n'óstre a celoru ce suntemu de alta lege (strigari sgomotóse: adevératu este!) — care urmare nu póte multiemí pe unu poporu credințiosu imperatiu, ci mai degrabă este în stare a-i turburá liniscea sufletulu, a-i vatamá simțimintele cele mai scumpe și a-i surpá tóta credinți'a în dreptatea guvernulu catra fii besericeii dreptu-credințiose din Bucovin'a (aplaude). Deci dara provocandu-se adunarea acést'a la uricele ctitoriloru și ale besericeloru din Bucovin'a, la préinalt'a resoluțiune a imperatulu Josifu alu II. din 11. decemvrie 1781, prin care s'au sancționatu condițiunile desfășurate mai apoi prin multe decrete ale ministeriulu de resboiu de atunci, ale asia numitulu „*Hoffkriegsrath*“ despre luarea mosiiloru besericesci din Bucovin'a numai sub cuventu de administratiune comuna; mai departe provocandu-se adunarea la prea inalt'a resoluțiune a Maiestatii s'ale imperatulu Franciscu I. din Tropau, 10 decemvrie 1820, prin care s'a garantatu din nou caracteriu neatacaveru confesionalu și menirea cea osebita și fórtie ingradita a fondulu religionariu gr. or. din Bucovin'a; și în sférsitu întemeindu-se pe constituiune, care chidiesuesce și besericeii resaritenie dreptulu de autonomie în administrare: adunarea protesta în contra a ori ce prejudetiu nefavorabilu și în contra tuturoru urmariloru stricatióse, cari s'ar' poté iví pentru binele besericeii gr. or. din Bucovin'a, pentru tóte drepturile ei, anumea pentru dreptulu ei asupr'a fondulu gr. or. din Bucovin'a, cu unu cuventu pentru deplin'a ei autonomie, — fie aceste urmari din ori ce felu de ordinatiuni și mesuri administrative din tempulu trecutu s'eu viitoriu, — din ori ce ordinatiuni și mesuri, cari ar' fi în contradicere cu resoluțiunile imperatesci pomenite mai sus și cu constituiunea din 21 Decemvrie 1867, s'eu cari nu s'ar' fi infintiatu pe cale legala s'eu constituționala (aplaude prolongite.)

(Va urmá.)

M,

REVISTA.

Diu'a de 10/22 maiu. — care este aniversarea suirei pe tronul a Altetiei S'ale Regale Domnulu Romanfei Carolu I si a proclamarei Romaniei de statu independente, — a fostu serbata in intréga Roman'ia libera cu o solemnitate deosebita. — **in Paris** inca s'a serbatu acésta di pururea memorabila, arangiându-se si unu banchetu stralucitu la care au participatu nu numai alesii colonfei romane din Paris ci si mai multe notabilitati ale societatiei franceze. Despre ambele serbari vomu raportá mai pre largu in numerii urmatori.

Maiialulu junimei romane deia universitatea din Clusiu s'a tienutu in 1 iuniu c.n. si a succesu fórte bine. Nu vomu a ne laudá noi pre noi; de-ace'a, in locu de a descrie mai pre largu decursulu maiialulu nostru, vomu citá aci (in traducere romana) numai observarile, ce si-au facutu despre acésta petrecere romanésca cele dóue foi politice magiare din Clusiu. — „Magyar Polgár“ in nrulu din 3 iuniu se exprima ast'felu:

„Maiialulu societatii „Jul'ia“ a junimei romane universitare a decursu eri séra in aren'a promenadei cu succesu frumosu. Toti membrii intelegintiei din locu au fostu de fácia, si petrecerea a tienutu pána demanétia. D-lu Simon Elek, consiliariu ministerialu si primariu alu Clusului asemine a onoratu cu present'ia s'a pre junii romani cu ocaziunea acestei frumóse serbári arangiate de societatea loru démna de viétia (ez életrevaló egyletének szép ünnepén.)“ [La aceste observánu numai atát'a, cá maiialulu n'a fostu arangiatu de societatea „Jul'ia“ precum se exprima M. P. ci numai de „junimea universitariu“ din Clusiu.]

„Kelet“ publica o referada mai lunga, si pre lánga expresiuni magulitórie de lauda nu se póte retiené de-a nu face si unele alusiuni politice ici cóle pline de ironia mușatóre, cari alusiuni inse fiindu fórte gresíte, nu si ajungu scopulu. — Éta caracteristic'a referada a lui „Kelet“:

„Petrecerea de véra arangiate de „junimea romana universitariu“ s'a tienutu eri in aren'a promenadei. Publiculu, afara de intelegint'ia romana, a statu si dintr'anu numeru frumosu de magiari; chiar' si in comitetulu arangiatoriu amu gasitu câte-va nume frumóse unguresci: presiedintele Mihályi, cassariulu Herbay.“ (De ce se mai scie bucurá si redactiunea dela „Kelet“! Numele respectiviloru, ce e dreptu, suntu unguresci, dar' acésta nu-i impiedeca nici decátu a simti romanésce, si a fi unii dintre cei mai buni romani.) „Petrecerea a fostu fórte animata, si a tienutu pána deminétia. La mediulu noptii furá aretate publiculu jocurile nationale romanesci „Batut'a“ si „Románulu“ in costumu nationalu. Ambele au succesu excellentu (kitünöen.) Representantii jocurilor nationale, afara de unu studentu universitariu, toti au fostu oficieri isteti, alesii din óstea comuna. Sergentulu, Vasile Radulu, cá vatavu, a jocatu cu bravura, si a meritatu aplaudarile publicului si strigarile de „se tráiesca!“ Au fostu de fácia (estragemu aci din catalogulu lui „Kelet“ numai numele dameloru romane, lasându afara pe cele magiare mai puçinu cunoscute cetitoriloru acestei foi): dómnele Bozacu, Comanescu, Coroianu, Dr. Isacu, Dr. Filipanu, Nicolau Popu (din Giláu) Leontinu Popu, Trutia, Iliesiu, Podób'a etc. si domniórele: Emma Popu, Sidonia Popu, Elen'a Pipoziu, Aurelia Rosiescu si altele. Petrecerea s'a arangiatu in favorulu unui gimnasiu romanescu din comitatulu „Satu-mare“ precum dice invitatiunea; si ast'felu „Satulu mare“ [Nagyfalu!] ar' fi unu comitatu valachu (oláh megye) decum'v'a n'ar' avé unu nume bunu ungurescu, fiindu insemnatu pe tóte mapele cu nume de

Szathmár. [Totu nume, si érási nume! cási candu numele ar' fi eséti'ti'a lucruriloru.) „Precum se vede, si concetatiunii nostri romani au cáti-va filologi, cari dorescu a romanisá tóte. (!) Si noi amu avutu. Ast'felu au devenitu unguresci numele urmatóre: Babylon — Bab Ilona; Egyptom — Egy ipja van tudom; Ádám (mert hát) Ad ám! etc.“ [Acésta asemenare ironica nici decátu nu e nimerita. Numele Satu-mare nu l'au fabricatu filologii romani, precum cugeta „Kelet“ ci l'au formatu locuitorii romani din acelu comitatu, cari dicu mai totudeaun'a: Satu-mare si nu; Szathmár. Altcum nici numele cestu din urma nu ni se pare nici decátu a fi de origine magiara, precum afirma Kelet.] „Band'a buna a lui Molnár prelánga frumósele piese nationale romanesci n'a uitatu nici de „Csárdás“*) care jocu tinerii si damele romane l'au jucatu chiar' asié de frumosu si de cu focu, cá si ori care magiaru adevératu [mint akár melyik szittyá magyar.]“ (Acestu complimentu ne pare pré magulitoriu [?] si nemeritatu de damele si junii romani.) — „Caracterulu fundamentalu alu petrecerei a fostu animositatea si afabilitatea reciproca. Toti s'au departatu cu unu aeru de multamire.“ Aceste suntu observarile lui „Kelet“ la cari ni amu tienutu de detorintia a ne face ici-cóle si noi observarile nóstre in t e r p a r a n t e s i m .

Despre succesulu materialu alu petrecerei, carele aseminea este bunisioru, comitetulu arangiatoriu 'si-va dá séma in publicitate — cátu se póte mai ingraba. Sum'a ce va cáscigá de aici fondulu proiectatulu gimnasiu din Seini s'eu Siomcut'a-Mare, ce e dreptu, nu va fi vre-o suma insemnata; dar' nici scopulu junimei romane din Clusiu n'a fostu, n'a potutu fi, a contribui la acelu fondu cu vre-o suma considerabila, ci a doritu numai a reinviá o idea salutara, ce jace de mai multi ani in amortíre totala. — Ajunsu-si-a junimea scopulu, séu ba? vomu vedé acusi. Ide'a gimnasiulu romanu din comitatulu Satu-mare se va poté realisá nu-mai atunci, cându ins'asi intelegint'ia romana din acele parti va incepe a lucrá cu puteri unite pentru realisarea acelei'a. Sperámu cá acésta se va intemplá cátu mai ingraba. P. D.

*) Unu singuru Csárdás a fostu in tóta program'a jocuriloru.

Gacitura de siacu.

De Veturi'a Popoviciu Desseanu.

na	de	Oh	dal-
te	tea	ndu	cau-
ta	te	pa	rie
tinj	ca-	tor	prea
		ni	ci
		lei	va
		te	su
		ve	ze
chii-	ba-	men-	uiu
tu-	vi-	ta	iu
		Dar	si
		ta	seu
		Se desléga dupa saritur'a	ca
		calului.	Tra-
		Terminulu pentru deslegare	ta
		e 18/30 iuniu.	ni-

Intre gácitori se voru sortiá mai multe obiecte frumóse si pretióse.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Gher'la. Imprimari'a „Georgiu-Lazaru.“ 1880.